

3. Про громадянство України: Закон України: від 18 січня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2001. — № 13. — Ст. 65.
4. Коломієць О.А. Інститут подвійного громадянства у міжнародному праві: проблеми і перспективи / О.А. Коломієць // Наукові праці МАУП. — 2010. — Вип. 1(24). — С. 296–301.

Ключові слова: громадянство, подвійне громадянство, отримання громадянства, полігромадянство, множинне громадянство.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Салей М. І.

***Корчева Валерія Валеріївна,
Кісіль Христина Вікторівна***

студентки 2-го курсу факультету міжнародно-правових відносин
Національного університету «Одеська юридична академія»

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ОСНОВОПОЛОЖНИХ ПРИНЦИПІВ КОНСТИТУЦІЇ США ТА УКРАЇНИ

Конституція є комплексним нормативно-правовим актом, що регулює найважливіші суспільні відносини, суб'єктами яких виступають держава в особі її органів, суспільство та людина. Конституційні принципи встановлюють засади конституційного ладу, найважливіші елементи правового статусу людини і громадянина, базові положення здійснення влади народом, правосуддя, територіального устрою, механізму здійснення державної влади тощо. У цій статті проаналізовано декілька основоположних принципів Конституції України та Сполучених Штатів Америки. Актуальність цієї роботи зумовлена сучасною необхідністю виявлення слабких сторін в конституційних засадах українського державного устрою в порівнянні з визнаними в якості ефективних конституцій інших демократичних держав, адже прогрес має стосуватися не лише наукової та економічно-виробничої, але й правової сфери суспільного життя.

Принципи Конституції України — це матеріалізовані в її нормах вихідні положення, основні засади, ідеї, основоположні загальнообов'язкові правила, найважливіші соціальні цінності, що мають загальну значущість і найвищу юридичну силу. Пропонується розглянути, зокрема, ті, які відрізняють безпосередньо державний лад України та США.

Принцип республіканської форми правління — верховні(вищі) органи влади обираються на певний, визначений термін і функціонують на основі розподілу сфер компетенції.

Принцип унітаризму – державно-адміністративний устрій, де діє єдина конституція, єдині, загальні для всієї країни вищі представницькі, виконавчі та судові органи, які здійснюють керівництво відповідними місцевими органами. Вищі органи влади володіють абсолютним суверенітетом на всій території країни.

Принцип інсування єдиного однопалатного законодавчого органу – виключне право на прийняття законів належить Верховній Раді України, що делеговане Українським народом.

Конституція Сполучених Штатів Америки не тільки найстаріша чинна конституція з-поміж усіх існуючих, але й вважається однією з найдемократичніших. Створена у 1787 році, вона діє вже більше ніж 200 років, впродовж яких до неї були прийняті лише 27 поправок, проте основний текст Конституції залишався та залишається незмінним у своїх фундаментальних положеннях.

Принципи, як частина таких положень, становлять собою сутність духу незалежності, що пронизує правову систему усіх штатів без виключно. 16 лютого 1783 р. були вперше проголошені 4 основні принципи Конституції США:

- принцип федералізму – федеральний уряд із незалежністю влади оподаткування;
- принцип розподілу влади на 3 відділення: законодавчу, виконавчу та судову;
- поділ федерального законодавчого органу на 2 палати (Сенат та Палата представників);
- федеральний уряд із делегованими повноваженнями діє безпосередньо на громадянина, як остаточну владу у штатах [1].

Перші два принципи мали найбільший вплив на розвиток становлення державного ладу та правової системи США, тому слід розглянути їх докладніше.

Принцип федералізму вводить чітке та жорстке розмежування сфер компетенції федеральної влади та влади штатів. В американській федеральній системі, штати мають статус суверенних державних утворень, хоча насправді не володіють повним складом атрибутів суверенітету. Більшість «суверенних» прав штатів делегується федеральному уряду.

Принцип розподілу влади реалізується системою «стримувань і противаг», що передбачає організаційну незалежність усіх гілок державної влади між собою, та чітко розмежує між ними відповідні функції. Проте впливати одна на одну вони можуть, що гарантує, у разі потреби, можливість нейтралізації узурпації з боку будь-якої з них.

Отже, стосовно принципів, що безпосередньо формують основу функціонування державного апарату, вбачається що є як спільні, так і відмінні риси. Як в США, так і в Україні присутня система «стримувань і противаг», що забезпечує розмежування сфер компетенції трьох гілок влади. Проте якщо в США це розмежування жорстко гарантується

ся судовим наглядом, що посилює вплив судової влади і при цьому не виводячи її з меж власної компетенції, то в нашій країні ці грані змиваються. Особливо це стало відчуватися після прийнятої у 2017 році судової реформи, що значно збільшила роль президента у процесі формування елементів судової системи та в цілому суперечить принципу незалежності судової влади України.

Виділяється також різниця в організації законодавчого органу влади. В США він представлений Конгресом, що є двопалатним (Сенат і Палата представників), в Україні цю роль виконує однопалатний орган – Верховна Рада. Хоча існують певні проблеми, пов'язані із суперечністю рішень та волевиявлень між Сенатом та Палатою представників, остання є можливістю для громадян приймати участь у законодавчій діяльності держави та контролювати дії влади. Отже, народ США має більше можливостей у законотворчій сфері, ніж в Україні.

З вищенаведеного випливає наступний висновок – орган виконавчої влади, а саме президент США, теоретично більш обмежений у свободі дій, ніж президент України. Функція контролю в Сполучених Штатах передана в компетенцію судової влади, в нашій країні її частково виконує кожен з органів влади, іноді виходячі за межі власних повноважень. Особливо часто це відбувається з боку виконавчої влади.

Список використаних джерел

1. Taylor H. The American Constitution/ The Origin and Growth of the American Constitution: – Houghton 1911. – С. 172–173.

Ключові слова: принципи, система «стримувань і противаг», компетенція, орган влади, засади.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Кулі-Іванченко К. К.